

Medzinárodná spoločnosť pre zdravie ekosystémov

Myšlienka založiť medzinárodnú spoločnosť pre zdravie ekosystémov sa objavila na medzinárodnom workshope o diagnostických indikátoroch ekosystémov v r. 1991 v Urbane s názvom *Medicína ekosystému: vývoj diagnostických schopností*. Špecialisti z humánnej a veterinárnej medicíny, ekológie a ekonomiky sa dohodli na potrebe a založení takejto spoločnosti.

ISEH (*International Society for Ecosystem Health*) bola založená v r. 1994 s cieľom spojiť vedcov, učiteľov a študentov spoločenských, prírodných a lekárskeho vied pre rozvíjanie integrujúcej, transdisciplinárnej vedy *zdravie ekosystémov (ecosystem health)*. Spoločnosť združuje aj profesionálnych pracovníkov manažmentu životného prostredia, environmentálneho práva a politiky v oblasti životného prostredia, riadiacich pracovníkov z oblasti zdravia obyvateľstva a iných záujemcov.

Spoločnosť ISEH od r. 1995 vydáva medzinárodný časopis *Ecosystem Health* a spravodaj *EcoHealth: News and Views*.

ISEH organizuje a sponzoruje medzinárodné sympóziá o zdraví ekosystémov a spoluorganizuje veľké vedecké podujatia, ako *EcoSummit* (po prvý raz r. 1996, druhý raz v r. 2000 s názvom *Poznanie a riešenie environmentálnych problémov v 21. storočí*), zodpovedala za sekcie zdravie ekosystémov a ľudské zdravie.

Prvé samostatné medzinárodné sympóziom o zdraví a medicíne ekosystémov organizovala ISEH v Ottave (Kanada) v r. 1994.

Spoločnosť sa zameriava na podporu výmeny informácií medzi vedcami, politikmi, riadiacimi pracovníkmi a obyvateľmi, aby sa zlep-

šila integrácia vedných odborov, etiky a politiky.

Ciele spoločnosti sú:

- podporovať zdravie ekosystémov ako nevyhnutnosť pre budúcnosť ľudstva,
- artikulovať vzťah medzi zdravím ekosystémov a ľudským zdravím,
- podporovať spoluprácu medzi vedcami, politikmi i verejnosťou a vytvoriť definíciu zdravia ekosystému,
- rozvíjať interdisciplinárne prístupy k posudzovaniu zdravia ekosystémov,
- stimulovať výskum metódik a indikátorov pre posudzovanie zdravia ekosystémov.

Zdravie ekosystémov sa definuje

ako systematický prístup k preventívnym, diagnostickým a prognostickým aspektom manažmentu ekosystémov a k pochopeniu vzťahov medzi zdravím ekosystému a ľudským zdravím.

V tomto roku spoločnosť organizuje medzinárodné sympóziom *Väzby medzi biodiverzitou, zdravím ekosystémov a ľudským zdravím* (jún 2002, Washington D. C., USA) pod mottom *Zdravé ekosystémy – zdraví ľudia*, zamerané na zložité väzby a vzájomné súvislosti medzi biodiverzitou (druhovou diverzitou, genetickou diverzitou a diverzitou krajiny, ktoré vytvárajú štruktúru ekosystémov), zdravím ekosystémov (fungovaním a výkonnosťou ekosystémov) a ľudským zdravím (fungovaním a pohodou dominujúceho druhu v súčasnom globálnom ekosystéme). Poznanie týchto väzieb sa považuje za nevyhnutnú podmienku dosiahnutia globálnej udržateľnosti.

Pavol Eliáš

Cena ministra životného prostredia

Na záver tradičnej Envirojaria pri príležitosti vyhlásenia Národného parku Veľká Fatra odovzdal 17. mája t. r. v Martine László Miklós Cenu ministra životného prostredia. Toto ocenenie sa udeľuje v 4 kategóriách.

• V kategórii *Obec* boli udelené 2 ceny: mestu **Bardejov** a obci **Turňa nad Bodvou**. Urbanistická koncepcia stredovekého *Bardejova* sa vyhla veľkoplošným zásahom, charakteristickým pre väčšinu centier našich historických miest. Úsilie venované záchrane a regenerácii historického jadra mesta ocenilo UNESCO už r. 1986 udelením Európskej zlatej medaily za záchranu kultúrnych pamiatok. Zaradenie do Zoznamu svetového dedičstva (2000) je nielen

úspechom, ale najmä záväzkom pre budúcnosť. Mesto Bardejov má spracovanú a schválenú územnoplánovaciu dokumentáciu, ktorá tvorí základný dokument pre reguláciu zástavby v území.

V starostlivosti o životné prostredie účinne pomáha samospráva obce *Turňa nad Bodvou* občianske združenie Pro Tornensis. Separovaný zber odpadu tu zaviedli už r. 1998, v súčasnosti len v bytovej zástavbe vyzbierajú a kompostujú týždenne 1 t bioodpadu. Aby sa mohli v obci oživiť tradičné remeslá, vysadili v spolupráci s miestnymi Rómami 30 000 vrb, zväčša vrbu košíkársku, ako aj 2 000 agátov, javory a duby. Do piatich rokov by mal